

CÀRITAS, MÉS QUE UN PROJECTE SOCIAL

MODEL D'ACCIÓ DE CÀRITAS D'URGELL

(Edició: 20/11/2015)

ÍNDEX

Introducció

1. Identitat de Càritas

- 1.1 Definició
- 1.2 La Comunitat cristiana és la que actua
- 1.3 El segell espiritual de Càritas
 - a) La transcendència
 - b) El proïsme
 - c) El sentit cristià de la caritat

2. Els fonaments del nostre propi model d'acció

- 2.1 La persona com a protagonista i focus de la nostra acció
- 2.2 L'acollida
- 2.3 L'opció preferencial pels últims
- 2.4 La dimensió de servei i l'experiència comunitària

3. Treballar per la justícia, missió de l'organització

- 3.1 El servei
- 3.2 L'acompanyament
- 3.3 La reflexió
- 3.4 La conscienciació
- 3.5 La incidència

4. Organitzar el servei de la caritat: visió de l'organització

- 4.1 La necessitat d'organitzar el servei
- 4.2 Les persones que treballen a Càritas
- 4.3 Una preparació i una professionalitat en el nostre fer de Càritas
- 4.4 Col·laboració i convenis
- 4.5 Obertura, participació i implicació
- 4.6 Treballem junts i en xarxa
- 4.7 Una bona comunicació per la missió transformadora

5. Opcions i posicionaments en l'acció de la nostra organització

- 5.1 El tracte que donem a la persona
- 5.2 L'acollida la fa l'entitat
- 5.3 El fi és la persona, no les ajudes
- 5.4 Solidaritat
- 5.5 Centrar esforços a recollir i repartir aliments
- 5.6 Resposta
- 5.7 Usuaris o participants
- 5.8 Som una organització de voluntariat i no una organització amb voluntaris
- 5.9 Emprendre

- 5.10 Iniciativa
- 5.11 Coherència
- 5.12 Cooperació internacional
- 5.13 Les 'guardioles'
- 5.14 Sobrietat
- 5.15 La captació de fons
- 5.16 Transparència i rendició de comptes
- 5.17 El fi últim no és quantitatiu
- 5.18 Lideratge
- 5.19 El treball en xarxa

6. Treballem per la missió amb un pla d'acció

6.1 Pla de formació i participació

LÍNIES D'ACTUACIÓ DEL PLA DE DESENVOLUPAMENT

- a) La formació
- b) La participació

6.2 El pla de comunicació i conscienciació

LÍNIES D'ACTUACIÓ DEL PLA DE COMUNICACIÓ I CONSCIENCIACIÓ

- a) La gestió de la informació
- b) Administració i producció
- c) La difusió i promoció
- d) El pla de col·laboració social
- e) La captació de voluntaris i recolzadors
- f) La conscienciació
- g) La sensibilització

6.3 El pla d'acció social

LÍNIES D'ACTUACIÓ DEL PLA D'ACCIÓ SOCIAL

- a) Programa Acollida
- b) Programa laboral
- c) Programa infància i joventut
- d) Programa persones grans
- e) Programa economia social

6.4 Pla de desenvolupament i millora

- a) La gestió del procés de millora
- b) Diagnosi del perquè i per a què
- c) Diagnosi de la realitat social

INTRODUCCIÓ

Quan algú o alguns expressem: «Nosaltres ja ho fem bé», en quin mirall podem confrontar aquesta afirmació?

Uns i altres necessitem que formi part de la nostra quotidianitat l'habitual praxi de fer la reflexió sobre si el que fem es basa en el que diem i quins són els nostres fonaments.

Si no introduïm en les nostres prioritats aquest procés continu de reflexió, tenim el risc de fer accions poc encertades, de fer el que altres volen que fem i, sense voler, podem arribar al que a vegades es diu: «O actues com penses o acabaràs pensant com actues.»

També cal tenir present que som part de la nostra història, ja sigui amb el model d'organització (diocesana o parroquial) o amb el model d'acció (auxili social amb la roba i aliments enfront de promoció). Aquests factors ens han configurat com a organització de la suma d'un conjunt de micro-organitzacions i de petits projectes (serveis i actuacions), amb poc sentit de pertinença a un projecte comú (feblesa de la identitat).

Com ja preveu el nostre pla estratègic (2014-2017), si volem preservar la nostra identitat, hem de repensar amb una mirada nova el nostre projecte, fer un treball de debat i reflexió entre els diversos àmbits de Càritas, i també amb els eclesials.

El propòsit fonamental d'un model d'acció és orientar el camí que hem de recórrer perquè en desxifri les línies d'actuació i ens ajudi a fer **una organització amb un projecte comú**.

Perquè un model ens sigui útil cal:

- Definir la identitat, els fonaments, la missió, els principis rectors, les línies d'actuació i les seves estratègies.
- Treballar-lo en tots els àmbits de l'organització perquè tothom sigui conscient que la tasca que desenvolupa té sentit en un projecte més ampli i transcendent.

I. IDENTITAT DE CÀRITAS

1.1 DEFINICIÓ

CÀRITAS és l'expressió de l'amor preferencial de la comunitat cristiana pels pobres que, inspirada en l'Evangeli i en la Doctrina social de l'Església, desenvolupa la seva acció fonamental a través del voluntariat.

Actua com una ONG oficial de l'Església catòlica al servei dels més necessitats i febles de la nostra societat.

1.2 LA COMUNITAT CRISTIANA ÉS QUI ACTUA

Càritas és part integrant de la pròpia Església i, per tant, participa de la seva missió evangelitzadora. *«Per a l'Església, la caritat no és una espècie d'activitat d'assistència social que també es podria deixar a uns altres, sinó que pertany a la seva naturalesa i és manifestació irrenunciable de la seva pròpia essència.»¹*

«En conseqüència, l'amor necessita també una organització, com a pressupòsit per a un servei comunitari ordenat.»² Càritas neix de la comunitat cristiana i al mateix temps és expressió de la seva vida i missió. Quan les diverses organitzacions de Càritas actuen, ho fan en nom de la comunitat eclesial.

Un servei de la comunitat que malgrat no pot abastar-ho tot, tampoc no pot renunciar a fer possible allò que com a Església som cridats a ser: Església acollidora, atenta i solidària amb els més vulnerables de la nostra societat. *«Sols una Església que s'apropa als pobres i als oprimits, que es posa al seu costat i del seu costat, que lluita i treballa pel seu alliberament, per la seva dignitat i pel seu benestar, pot donar testimoni coherent i convincent del missatge evangèlic.»³*

Qualsevol obra i servei de Càritas, fins i tot el més especialitzat, ha de ser una expressió de l'amor de la comunitat, i també ha de servir per a animar la caritat de la comunitat cristiana de la qual sorgeix.

Càritas no és una ONG més —com ens agrada sentir i dir—, i no és sols un projecte social desvinculat de la comunitat eclesial i del seu ministeri, ni tampoc és una acció perifèrica de lliure elecció en el conjunt de les activitats de la pastoral. Càritas té una

¹ BENET XVI, *Deus caritas est*, 25a)

² *Ibidem*, 20

³ *Prioritats pastorals Diòcesi d'Urgell 2014-2018*, p. 23

missió encomanada de servei organitzat (comunitari) que no pot ser cedida o delegada a altres de fora de la comunitat.

1.3 EL SEGELL ESPIRITUAL DE CÀRITAS ESTÀ FORMAT PER

a) La transcendència

Ens mou l'amor. **Deus Càritas est.** Ell ens estimà primer⁴: i Jesús ens demana: *«Estimeu-vos els uns als altres, com Jo us he estimat.»*⁵ Ens diu el Papa Francesc:

*«L'acceptació del primer anunci, que invita a deixar-se estimar per Déu i a estimar-lo amb l'amor que ell mateix ens comunica, provoca en la vida de la persona i en les seves accions una primera i fonamental reacció: desitja buscar i cuidar el bé dels altres.»*⁶

Això exigeix que el nostre ser de Càritas no s'entengui com un deure: treball i fer, sense més, sinó més aviat, com a carisma, servei i estil de vida. El nostre ser de Càritas no prové del món organitzat de tasques i funcions, sinó de l'afecció personal i comunitària que produeix en les nostres vides la irrupció dels pobres.

b) El proïsme

Poc donem si no ens donem: tancar els ulls davant el proïsme ens converteix en cecs davant de Déu.

Significat de 'proïsme': quan un mestre de la Llei, volent posar a prova Jesús, li demanà què havia de fer per a posseir la vida eterna, el Mestre li preguntà què hi deia la Llei. Ell li respongué correctament, però en escoltar que Jesús li deia que ho fes i que així viuria, el mestre de la Llei, volent justificar-se, tornà a formular una altra pregunta a Jesús. Aquesta vegada sobre qui eren els altres que havia d'estimar; el que ell volia saber era com s'havia d'entendre el precepte de l'amor al proïsme que recull el llibre del Levític: *«Estimaràs el teu proïsme com a tu mateix.»*⁷ Com a resposta, Jesús li contestà amb una paràbola molt concreta: la del bon samarità⁸, que encarna magníficament la proposta de solidaritat de Jesús de Natzaret: estimar el pròxim, entès no solament com aquell que està a prop meu, sinó aquell a qui jo m'apropro. El meu proïsme és qualsevol que tingui necessitat de mi i a qui jo pugui ajudar.

La paràbola del bon samarità ens presenta el món a l'inrevés: ni el sacerdot ni el levita no atenen el ferit, sinó un samarità, un heterodox de la religió jueva i enemistat també amb el poble jueu.

El relat del bon samarità no ens diu únicament què cal fer respecte al proïsme, sinó que a més ens indica com cal fer-ho. La narració ens proposa un itinerari pedagògic de l'acció caritativa, un full de ruta per a l'exercici de la solidaritat.

⁴ Cf. 1Jn 4,10

⁵ Jn 15,12

⁶ PAPA FRANCESC, *Evangelii gaudium*, núm. 178

⁷ Lv 19,18

⁸ Lc 10,25-37

En la paràbola del bon samarità hi trobem els tres moments que posen en relleu els nostres fonaments del servei de la caritat cristiana:

1r. Fer-se càrrec de la realitat (intel·ligència)

Les nostres cegueses no són gaire diferents de les del sacerdot i el levita. La paràbola no diu tan sols que cal posar oli i vi a les ferides de l'apallissat, ensenya també que cal saber mirar la realitat perquè el patiment ens mogui a compassió. **Fer-se càrrec de la realitat implica veure, comprendre i actuar.** No és el mateix veure que comprendre el que es veu.

2n. Carregar amb la realitat (compassió)

No hem de confondre compassió amb llàstima. La compassió comparteix el patiment de l'altre: «pateix-amb». La llàstima participa de la commoció de la compassió, però des de la distància existencial del que se sap lluny de la situació del que pateix. La compassió derroca les asimetries que es poden donar en la relació ajudador-ajudat, exigeix prendre partit pels últims, «tacar-se», complicar-se la vida, jugar-se el bon nom per ajudar el necessitat.

3r. Encarregar-se de la realitat (compromís)

La paràbola acaba amb el samarità pagant a l'hostaler perquè s'ocupi del ferit; amb això culmina la seva cura «integral» de la víctima: els lladres l'havien robat, ara el samarità paga; l'havien deixat mig mort, ara el samarità el cuida i el fa cuidar; tots havien passat de llarg, el samarità promet tornar.

La paràbola diu que cal compartir les nostres cavalcadures per a no caure en una assistència paternalista, i que cal crear estructures d'acollida i servei.

El samarità creient no cau en la temptació de considerar-se salvador de l'home apallissat al marge del camí; ans al contrari: reconeix una esperança que no és seva, sap que trepitja un terreny sagrat en el qual el Déu de la vida es revela salvíficament en el destí dels seus preferits: els crucificats de la història. Ens diu Benet XVI:

«La paràbola del bon samarità continua essent el criteri de comportament i mostra la universalitat de l'amor que s'adreça cap al necessitat, trobat "casualment", sigui qui sigui.»⁹ I ens recorda:

«Segons el model exposat en la paràbola del bon samarità, la caritat cristiana és, abans que res i simplement, la resposta a una necessitat immediata en una situació determinada: els afamats han de ser sadollats; els qui van despallats, vestits; els malalts, atesos perquè es recuperin; els presoners, visitats, etc.»¹⁰

c) El sentit cristià de la caritat

⁹ BENET XVI, *Deus caritas est*, 25.b)

¹⁰ *Ibidem*, 31.a)

La caritat és la base de tota solidaritat, és un concepte que els engloba tots, **perquè implica empatia, lliurament i sacrifici**. El mateix sant Agustí ho va expressar en una frase que és tot un tractat ètic i, fins i tot, podria ser un tractat polític: «En les coses necessàries, la unitat; en les dubtoses, la llibertat; i en totes, la caritat.» I també diu: «On no hi ha caritat, no hi pot haver justícia.»

Ens convé donar el pas d'una caritat massa paternalista, d'ajudes o simples almoines, a una caritat que comença a reconèixer la dignitat i els drets fonamentals de la persona empobrida, que descobreix la situació injusta d'una societat que produeix pobres i marginats, que treballa pel seu desenvolupament i promoció integral, que denuncia les situacions injustes i actua decididament pel canvi de les estructures socials.¹¹

La caritat es manifesta a través de l'acolliment, amb la proximitat i la tendresa de les obres més que de les paraules, i en tot moment cerca més donar que no pas rebre; al mateix temps, és la font de l'anhel de justícia.

L'amor es concreta socialment en l'establiment de relacions humanes regides per la justícia, el bé comú, el destí universal dels béns i dels altres principis de la Doctrina social de l'Església. Ens ho fa arribar el papa Joan Pau II: «*L'amor per l'home i, en primer lloc, pel pobre, en el què l'Església veu a Crist, es concreta en la promoció de la justícia. Aquesta no podrà mai realitzar-se plenament si els homes no reconeixen en el necessitat, que demana ajuda per a la seva vida, no algú inoportú o com si fos una càrrega, sinó l'ocasió d'un bé en si mateix, la possibilitat d'una riquesa més gran. Només aquesta consciència donarà la força per afrontar el risc i el canvi implícits en tota iniciativa autèntica per ajudar a un altre home. No es tracta, en efecte, de donar allò superflu, sinó d'ajudar a pobles sencers —que estan exclosos o marginats— a què entrin en el cercle del desenvolupament econòmic i humà. Això serà possible no tan sols utilitzant allò superflu que el nostre món produeix en abundància, sinó canviant sobretot els estils de vida, els models de producció i de consum, les estructures consolidades de poder que regeixen avui la societat.*»¹²

¹¹ Cf. JOAN PAU II, Carta encíclica *Sollicitudo Rei Socialis*

¹² JOAN PAU II, Carta encíclica. *Centesimus annus*, núm. 58

2. ELS FONAMENTS DEL NOSTRE PROPI MODEL D'ACCIÓ

El model d'acció de Càritas d'Urgell està configurat per les següents opcions:

2.1 La persona com a protagonista i focus de la nostra acció.

La persona, en tant que posseïdora de la màxima dignitat i llibertat (com a fills de Déu que som), **esdevé eix i centre fonamental del fer de Càritas.**

L'esser humà gaudeix de l'atribut d'anar endavant: sempre és susceptible de canvi, de millora personal i comunitària. És ell qui ha de prendre les seves decisions i compromisos.

No ens pertoca jutjar, hem d'acceptar l'altre tal com és, sense fer prejudicis moralitzadors, considerant que la persona és digna d'un respecte sagrat, per damunt dels seus comportaments, encara que no els considerem vàlids o correctes.

2.2 L'acollida

La nostra missió és acollir les persones més necessitades. Enfront de la societat jueva que exclouïa del poble molts (leprosos, pecadors, recaptadors, prostitutes, etc.), **Jesús ens ensenya un model de comunitat oberta i integradora en què tots som admesos.** Jesús accepta de menjar amb males companyies (cf. Mc 2,15: publicans i pecadors), i entre els seus deixebles hi ha algú de dubtosa reputació, com es el cas de Leví, recaptador d'impostos (cf. Mc 2,14).

Acollida és la rebuda que s'ofereix a una persona quan arriba a un lloc, i és també l'acompanyament i la cura que es dona a aquells que acull. L'acollida és inherent a la bondat, que és hospitalitat, atenció i recepció. L'acollida pressuposa coneixement de l'hoste i respecte per la seva manera de fer.

La vocació de Càritas és com la d'una llar, sempre oberta, que ofereix un espai i un temps, dona allò que es necessita per a continuar el viatge i vol que els hostes puguin créixer i desenvolupar-se.

2.3 L'opció preferencial pels últims

L'Església és cridada a viure la seva missió a través d'un compromís amb els caiguts a la vora del camí, amb aquells que la societat rebutja i arriba a descartar o ignorar.

Quan parlem dels últims i no atesos, o de pobre i exclòs, no hem de menystenir que també existeixen altres formes de necessitat i de pobresa que no es poden expressar en termes d'ingrés mínim per càpita, com són: la pobresa espiritual, la pobresa de relacions, la soledat i l'aïllament, els oblidats, els desesperats i sense sentit de la vida (aturats frustrats de no sentir-se útils i de no saber on anar), les poblacions de les perifèries, els afamats de menjar (famílies empobrides que el dia 2 de cada mes ja no els resta quasi res), els més fràgils (infants i joves sense futur laboral), els que el

sistema educatiu exclou perquè son uns trastos i ningú no es vol complicar la vida amb ells, els lents i menys dotats, les dones excloses i maltractades, els nens per néixer, els sense sostre, les persones grans i soles que fan nosa...

«La pitjor discriminació que pateixen els pobres és la falta d'atenció espiritual. La immensa majoria dels pobres té una especial obertura a la fe; necessiten Déu i no podem deixar d'oferir-los la seva amistat, la seva benedicció, la seva Paraula, la celebració dels Sagraments i la proposta d'un camí de creixement i de maduració en la fe. L'opció preferencial pels pobres ha de traduir-se principalment en una atenció religiosa privilegiada i prioritària.»¹³

Aquesta opció implica promoure el desenvolupament personal i social de les persones, de les comunitats i de tots els pobles del món, especialment els més pobres i exclosos.

2.4 La dimensió de servei i l'experiència comunitària

Ajudem a transformar persones, però també la societat. És el que s'anomena 'caritat política': *«És necessari que es mostri la caritat no solament com a inspiradora de l'acció individual, sinó també com a força capaç de suscitar noves vies per afrontar els problemes del món d'avui i per a renovar profundament des del seu interior les estructures, organitzacions socials i ordenaments jurídics. En aquesta perspectiva, la caritat es converteix en caritat social i política: la caritat social ens fa estimar el bé comú i ens mena a buscar efectivament el bé de totes les persones, considerades no tan sols individualment sinó també en la dimensió social que les uneix.»¹⁴*

Quan Càritas actua, no és ella que ho fa, sinó l'Església en el seu conjunt. El nostre model opta perquè la nostra acció sigui canal per al desenvolupament, per al compromís personal i comunitari. L'anunci de l'evangeli com la celebració eucarística freturen avui, més que mai, d'una **coherència personal i comunitària** amb el compromís amb les persones més necessitades i fràgils.

¹³ PAPA FRANCESC, *Evangelii gaudium*, núm. 200

¹⁴ Pontifici consell 'Justícia i Pau', Compendi de la Doctrina social de l'Església, 207.

3. TREBALLAR PER LA JUSTÍCIA, MISSIÓ DE L'ORGANITZACIÓ

La missió que tenim encomanada és la del servei de la caritat. No es pot donar per caritat el que correspon per justícia; i tampoc no estem al servei de la felicitat de les persones (la del donant que ja ha complert amb la seva quota solidària o la del receptor que ha satisfet la seva primera necessitat); estem al servei de la justícia de les persones.

Convé desfer la falsa dialèctica que contraposa assistencialisme i promoció: al conegut relat dels pescador i la canya que acostuma a concloure amb la moralitat que és millor ensenyar a pescar que donar peixos, la paràbola del bon samarità ens ensenya a respectar moments i equilibris entre «assistència» i «promoció».

«No es pot abordar l'escàndol de la pobresa promovent estratègies de contenció que únicament tranquil·litzen i converteixen els pobres en éssers domesticats i inofensius. És trist veure que darrera de suposades obres altruistes, es redueix a l'altre a la passivitat, se'l nega o pitjor, s'amaguen negocis o ambicions personals: Jesús els hi diria hipòcrites»¹⁵

Per dur a terme aquest treball de servei i de transformació ens cal contemplar cinc nivells d'acció:

3.1 El servei

Ser útil a les persones i a les seves bàsiques necessitats, implica l'ajuda per cobrir les necessitats d'una família: subministraments, alimentació, roba, atenció sanitària...

Atenem les persones des de la seva autonomia i dignitat, com un tot integral, de manera que el **nostre servei d'ajuda és** al mateix temps **el punt de partida** del començament d'un procés, que té com a objectiu millorar les condicions de vida de les persones.

En el nostre servei no sols contemplem les necessitats sinó també les capacitats.

3.2 L'acompanyament

Vol dir ser company, anar al costat, sofrir amb el que sofreix, **fer camí plegats**.

El nostre model d'acció opta per un mètode centrat en l'acompanyament dels processos de creixement de les persones i de les comunitats, la qual cosa significa **centrar l'atenció en el camí més que en les metes, i en l'estar, més que en el fer i dir. Acompanyar vol dir treballar per ells i amb ells.**

L'acompanyament és la dimensió articuladora de totes les nostres actuacions, tant dels serveis com dels projectes. Qualsevol tipus d'actuació o d'atenció que ens

¹⁵ PAPA FRANCESC, *Discurs als Moviments Populars*. 28.10.2014. Vaticà.

plantejem és un acompanyament a l'ésser integral.

3.3 La reflexió

Molts volen i volem ajudar, però anem amb compte!... No fos cas que volent ajudar, acabéssim perjudicant. Sense estudi i reflexió del què fem, podem acabar fent accions incoherents amb els principis i valors del nostre model d'acció, poc encertades i, fins i tot, perverses.

L'Amor està obligat a ser intel·ligent (així tradueixen alguns l'encíclica *Càritas in Veritate* de Benet XVI) i estem obligats a preguntar-nos amb qualsevol actuació si és obra de l'amor intel·ligent o de la nostra rutina.

No podem ignorar que a vegades la realitat pot conduir-nos de manera silenciosa **per camins incongruents amb la nostra identitat**.

Estudiar què fem i com ho fem requereix la visió i la concepció de la qualitat com un procés de millora contínua. Adaptar-se a les realitats, demana esperit innovador i estar atent al germà necessitat.

3.4 La conscienciació

El primer pas per a fer un món nou és possible: és **veure la realitat tal com és**.

«**Què fas amb teu germà?**» Aquest interrogant és una crida a despertar, a parar atenció al nostre voltant, a sortir del món particular en què ens acomodem, a adonar-nos de la realitat humana que ens envolta, perquè en aquesta realitat hi podem escoltar la remor de Déu que ens parla i ens interpel·la de mil maneres.

La consciència és lucidesa, equival a donar a conèixer les realitats, i formar opinió, a parlar dels problemes amb tota la societat. La consciència fereix, però mou a l'acció i a la transformació.

3.5 La incidència

Comprometre's és, al capdavant, deixar de fer el paper d'espectador social per esdevenir un actor, un agent transformador, un principi de canvi: no ens agrada la nostra societat/comunitat. Unes altres formes de vida són possibles, una altra informació és possible, un altre consum és possible.

Per a ser més Càritas, i perquè el nostre treball social sigui un referent en una societat cada vegada més empobrida de valors i d'iniciatives que ens portin a un món més just i solidari, les nostres accions han de sorgir de motivacions clares i han d'estar impregnades de valors alternatius que permetin de traslluir-ne el significat.

Avui ens cal :

d) Ser emprenedors amb la promoció de l'economia social i solidària com a signe d'un model econòmic al servei de les persones.

- e) Inspirar canvis socials posant en valor l'ètica. La revolució ètica exigeix persones amb capacitat per emprendre, per iniciar nous projectes. La mera repetició del passat no ens permet d'evolucionar ni créixer.
- f) Ser sensibles i compromesos amb el medi ambient: ser solidari no sols amb les persones sinó amb tot el creat, i per això actuem respectant els béns de la terra i el bé comú de les generacions futures. El papa Francesc ens parla —en la seva carta encíclica *Laudato si*— d'aquest nostre planeta com la 'casa de tots': «El desafiament urgent de protegir la nostra casa de tots inclou la preocupació d'unir tota la família humana en la recerca d'un desenvolupament sostenible i integral, ja que sabem que les coses poden canviar»¹⁶. i ens diu que «quan es parla de 'medi ambient', s'indica particularment una relació, la que existeix entre la natura i la societat que l'habita». ¹⁷
- g) Promoure el consum responsable: consum mesurat, consum reflexiu i conservar el que es té el màxim temps possible.

4. ORGANITZAR EL SERVEI DE LA CARITAT: VISIÓ DE L'ORGANITZACIÓ

Per a assolir la missió encomanada d'organitzar el servei de la caritat, hem de tenir una consciència compartida de la importància que té l'organització i una visió de l'organització que contempli les següents estratègies i metodologies :

4.1 La necessitat d'organitzar el servei

L'acció, per a ser més eficaç, requereix una estructura organitzativa que possibiliti la gestió del projecte, el qual està al servei de la missió i no d'altres interessos o interessats.

Organitzar-nos:

- **Perquè** tothom sigui conscient que la tasca que desenvolupa té el sentit d'un projecte més ampli i transcendent.
- **Per gestionar i planificar** el servei amb un pla d'acció concret: objectius i programació.
- **Per orientar i dirigir el projecte** amb persones referents com són els directors parroquials i els caps de centre. Sense lideratge no hi ha desenvolupament de la missió.
- **Per crear xarxa de recursos** amb característiques comunes al territori.
- **Per reflexionar i avaluar** els resultats i els impactes de les nostres actuacions.

4.2 Les persones que treballem a Càritas

¹⁶ PAPA FRANCESC, Carta encíclica, *Laudato si*, núm. 13

¹⁷ *Ibidem*, núm. 139

Les persones que som agents de Càritas (contractats i voluntaris) formem part d'una organització des d'una crida a servir els nostres germans més desfavorits i a transformar la societat guiats per l'amor, compartint uns valors i unes maneres de ser i d'actuar que constitueixen l'essència mateixa de la nostra missió.

El major i millor servei que la nostra missió exigeix, és que ni uns ni altres s'han d'apropiar en exclusiva del projecte, i al mateix temps cada agent ha d'assumir una responsabilitat cap a la missió.

Amb la bona voluntat, no sempre n'hi ha prou. Per a millorar l'eficàcia de la nostra acció apostem per la professionalització del servei, entenent-ho com la millora de les competències (tècnics ho poden ser voluntaris i contractats) i la dels processos (manuals i protocols).

4.3 Una preparació i una professionalitat en el nostre fer de Càritas:

«Pel que fa al servei que s'ofereix als qui sofreixen, cal que els homes i dones que ho facin siguin competents professionalment: els qui presten ajuda s'han de formar de manera que sàpiguen fer el més apropiat i de la manera més adequada.»¹⁸

Professionalitat consisteix a desenvolupar la tasca amb dedicació i amb valors, capacitat, eficàcia, i rapidesa, tenint cura de la formació intel·lectual i el desenvolupament de les seves capacitats, així com la seva actualització.

Sense un desig continu de formar-nos i de millorar en el nostre servei, la formació institucional o organitzada serà coixa i insuficient .

4.4 Col·laboració i convenis

La nostra identitat no es pot suplir o ser subcontractada per les administracions o per entitats privades, ja que els nostres projectes estan al servei de les persones i no de les institucions.

Malgrat estar disposats a col·laborar amb les iniciatives dels altres, a subscriure convenis públics o privats, mai no podem renunciar a la nostra coherència missional, car som missió i no recurs.

Les col·laboracions en forma de subvencions, ajudes i patrocinis, són actuacions que les hem de contemplar sempre com un recurs útil al nostre projecte que ens poden condicionar, però mai no haurien de subordinar les nostres opcions.

En aquest camí de risc de ser utilitzats, ens cal reflexionar i valorar sempre quin és el nostre projecte i el nostre model; si no ho fem, podem diluir la missió encomanada per convertir-nos simplement en un recurs prestador de serveis dels altres.

4.5 Obertura, participació i implicació

Som cridats a ser una comunitat oberta i creativa. La nostra vocació de servei comunitari ens obliga a estar oberts i promoure la participació i implicació de tota la

¹⁸ BENET XVI, *Deus caritas est*, 31 a)

comunitat cristiana. Hem d'establir ponts amb els que s'apropen per la caritat cristiana, compartint el compromís del servei desinteressat i ple d'amor.

Som aquí per a obrir camins al compromís, per a liderar la flama de la solidaritat constant i sostenible, per a secundar accions de conscienciació i defensa dels més febles.

Som cridats a ser un terreny comú de trobada amb tots els qui volen treballar per la defensa dels drets de la persona. **No estem aïllats en el nostre propi món; el que fem i com ho fem ha de ser comprensible per a tothom.**

La col·laboració social ha de ser entesa no sols com un pont entre els que poden donar i els que necessiten rebre, sinó també com part activa del canvi de la societat.

4.6 Treballem junts i en xarxa

Avui, per a ser més Càritas hem de ser capaços de crear una veritable xarxa solidària. **L'Església és la primera xarxa solidària.** Des dels primers temps, a l'Església s'hi han anat creant petits nuclis de solidaritat, fins a arribar al més global, com és Càritas internacional. Podem valorar el treball en xarxa quan, per exemple, estem realitzant una campanya d'emergència.

No hi ha dues Càritas (diocesana i parroquial) amb projectes diferents; hi ha un projecte comú amb àmbits de gestió diferent.

Avui, treballar en xarxa forma part d'una característica inherent de la nostra organització, perquè permet d'aconseguir objectius que l'entitat per si sola no pot assolir, ja siguin qüestions de representativitat, de visibilitat, d'impuls d'aspectes tècnics i metodològics, i de creació de l'espai per l'intercanvi i la formació continuada. Moltes iniciatives particulars corren el risc de veure debilitada la seva eficàcia per la manca de coordinació. **Els problemes comencen quan s'anteposa el projecte al propi interès o a l'estil personal** de treballar en comptes d'adaptar se al conjunt. Quan es treballa en equip no valen els individualismes, protagonismes o rivalitats internes. Atès que les necessitats i la pobresa actuals són en gran mesura noves i cada vegada més complexes, cal que les actuacions de caritat donin resposta a tot el que es necessita.

Treballar en xarxa, entre nosaltres, vol dir entendre que no anem sols, que **solitaris no es igual a solidaris**, que necessitem comunicar la pròpia marca i projectar una identitat comuna.

4.7 Una bona comunicació per la missió transformadora

A Càritas, la comunicació és més una opció que una funció, i sense comunicació no hi pot haver cooperació (interna i externa), pel que no es poden modificar conductes, actituds i coneixements.

Sense informació no hi ha comunicació, i sense comunicació no hi ha participació, pel que és difícil assolir la missió de Càritas sense aquesta dimensió comunicativa.

La comunicació interna ha de ser la principal prioritat, vist que els primers destinataris i subjectes de l'acció comunicativa són els qui formen la comunitat cristiana, pel que s'ha d'assegurar que els missatges clau arribin a tots els àmbits de Càritas.

En aquesta tasca de participació i implicació, de presa de consciència, fer una bona comunicació és vital, ja que aquesta forma part essencial de la raó de ser de qualsevol organització sense ànim de lucre. Mentre les empreses comuniquen per a existir (per a vendre més), **les entitats sense ànim de lucre existeixen per a comunicar** (per a generar una societat millor).

La funció de la comunicació a Càritas no sols és difondre, sinó **conscienciar i sensibilitzar** la ciutadania de la seva capacitat per a millorar la societat.

5. OPCIONS I POSICIONAMENTS EN L'ACCIÓ DE LA NOSTRA ORGANITZACIÓ

Posicionaments i opcions que ens ajudaran a prendre decisions. Estan oberts a millores i preparats perquè s'actualitzin contínuament:

5.1 El tracte que donem a la persona ha de ser personalitzat, respectuós amb les distàncies que la persona ens marca i no deixar-nos portar pels prejudicis. La persona és la que pren les decisions i el compromís; per això, cal adaptar-se al seu ritme.

5.2 L'acollida la fem totes les persones que col·laborem amb l'organització no la fa l'entitat, sinó totes les persones que hi col·laborem.

La bona acollida es manifesta en el clima i en les actituds que es creen entre les persones. L'acolliment consisteix en una manera de ser, d'establir relacions, de bastir ponts: si acollim el subjecte físic però no el món de les seves vivències, no es produeix una autèntica acollida.

5.3 El fi és la persona, no les ajudes. La satisfacció de les necessitats les entenem des d'una perspectiva àmplia, no només la de subsistència, sinó també des de la necessitat de relació, de participació i de sentit vital.

La manera d'oferir l'ajuda és la de donar sense esperar res a canvi i mai a canvi d'un donatiu o d'una contraprestació.

El servei d'ajudes, no el podem oferir de qualsevol manera, i el principi de subsidiarietat ens porta al fet que no podem expropiar a les persones el seu dret a cobrir les necessitats amb els propis mitjans. Generaríem una espiral de dependència.

El treball socio-educatiu és la clau per a evitar comportaments que repeteixen hàbits adquirits, com percebre Càritas com a lloc on rebre roba, menjar, diners...

El treball de Càritas s'expressa en l'acompanyament a les persones i la defensa dels seus drets, sent l'ajuda (en diners o en espècie) una mediació més.

5.4 Solidaritat: paraula desgastada, que hem reduït a gestos o opcions d'assistència pura i dura. La solidaritat suposa compromís, crear una nova mentalitat que pensa en termes de comunitat, de prioritats de la vida de tots sobre l'apropiació dels béns per part d'alguns, i de defensa de drets.

Amb les nostres actuacions cal reflexionar si el que fem en lloc de ser signe d'esperança, contribuïm a crear una societat de falsa solidaritat en la qual les persones en situació de pobresa reben el que sobra.

5.5 Centrar esforços a recollir i repartir aliments pot desviar l'atenció per poder realitzar una millor acollida i escolta del patiment de les famílies que vénen a demanar el nostre suport. Aquesta situació està ressentint, en alguns casos, la imatge de Càritas i la seva eclesialitat, en vincular-la únicament al repartiment d'aliments, perjudicant seriosament el treball de transformació de les Càritas Parroquials que en lloc d'estar exercint el seu paper més genuí, són mers prestadores de serveis de l'administració.

5.6 Resposta: és una manera de treballar àgil davant les necessitats, que tot incorporant el protocol (no repliquem models dels serveis públics), actua amb el cor. No som auxili social ni servei professionalitzat, no som la porta del darrere de l'administració ni un servei paral·lel a altres serveis públics.

5.7 Usuaris o participants: participants enfront a usuaris, implica canviar la relació d'ajudant-ajudat. És imprescindible considerar el protagonisme de les persones a les que acollim com a inherent al procés de recuperació, donar-los l'oportunitat de participar del projecte Càritas i de ser protagonistes de la seva recuperació.

5.8 Som una organització de voluntariat i no una organització amb voluntaris. Càritas com a organització i com a missió, no pot renunciar a la riquesa del voluntariat, car aquesta és la que dota de sentit l'organització i dóna major força a l'acció social que s'hi desenvolupa. Tot plegat (voluntaris i contractats) aporta una gran riquesa de talents i diversitat en el sentir, en l'estar i en el fer de Càritas.

La incorporació de nous voluntaris demana la visió de voluntaris participants en tots els àmbits i nivells de l'organització, la innovació i actualització dels projectes.

5.9 Emprendre: actualitzar el nostre compromís implica ser imaginatius en les noves maneres de treballar, més enllà de les formes tradicionals. En aquesta aventura de recerca, hem de tenir el coratge d'abandonar les comoditats, les rutines i, sobretot, les seguretats.

5.10 Iniciativa: ser creatius, posar-nos en camí. Estem acostumats al fet que la gent ens vingui a trobar. El papa Francesc, ens diu, en canvi, que hem de sortir a buscar-la i trobar la nova pobresa vergonyant, una nova forma de marginació que s'amaga perquè no està disposada a demanar ajuda, a suplicar.

5.11 Coherència: la missió transformadora de Càritas depèn en gran part de la coherència entre la missió i les activitats que es fan, entre els plantejaments i les accions, entre el discurs i la pràctica.

Els nostres projectes han de treure a la llum problemàtiques i necessitats socials, actuant al mateix temps com a generadors de denúncia, i han de respondre als nostres objectius i no a les necessitats d'altres organismes públics o empreses privades.

5.12 Cooperació internacional: per a ser referents de solidaritat amb els pobles empobrits, apostem per la conscienciació del comerç just i responsable, per la col·laboració amb les campanyes d'emergències humanes de Càritas Espanyola i amb els projectes de Mans Unides.

5.13 Les 'guardioles': fer guardioles és contrari al nostre servei de la caritat. A vegades, constatem que les parròquies tendeixen a fer 'raconets' de diners. Diríem que l'estil de Càritas no és fer activitats per a recollir diners i posar-los a la 'guardiola': els diners de Càritas són per a gastar-los, no per a guardar-los! Davant el sofriment dels altres no podem romandre passius. És com si el bon samarità hagués passat de llarg amb l'excusa de no gastar els diners que duia pel viatge.

5.14 Sobrietat: és un valor profundament emparentat amb l'austeritat, la senzillesa, la modèstia, i fins i tot, la discreció. La sobrietat s'oposa al malbaratament (risc de les oenagés); per això, els nostres projectes i actuacions han de ser proporcionals als nostres recursos, sense confondre austeritat amb indignitat.

5.15 La captació de fons: en forma de diners o espècies, són recursos i maneres de fer que s'han d'acabar traduït en unes estratègies, procediments i accions. L'objectiu d'una campanya d'emergència no és captar diners: és ajudar a pal·liar una realitat urgent.

Per a aconseguir els nostres objectius de captació de recursos no són vàlids tots els procediments que podem fer servir. Cal analitzar-los i valorar-los en funció dels principis i valors nostres. **Els fins nobles no justifiquen els mitjans mesquins.**

5.16 Transparència i rendició de comptes: la transparència ha de ser entesa no sols com un donar comptes als interessats en les nostres tasques, sinó que ha de

tenir una coherència en tot allò que fa l'entitat: la coherència entre els seus valors i les seves activitats, l'ús eficient i eficaç dels seus recursos. Una organització que promou la solidaritat ha de gestionar amb responsabilitat i eficiència. Ha de ser una opció, més que una necessitat. Una organització que no gestiona no es pot considerar solidària.

5.17 El fi últim no és el quantitatiu: no existim per a fer moltes coses, per bones que siguin en si mateixes, sinó que l'acció de Càritas és presència amb el pobres i exclosos. Les nostres activitats no responen a les necessitats de notorietat conjuntural, ni ànsies de prestigi, sinó a la difusió i defensa de la missió de l'organització.

Hem de ser conscients que **el quantitatiu pot destruir el qualitatiu**. No hem de caure en la temptació dels nombres (euros, kg, persones,...).

5.18 Lideratge: a Càritas, el lideratge ha de tenir la capacitat de generar complicitats i compromisos. Ha de ser un servei generós i humil en totes les nostres actuacions. Aquest lideratge l'han d'exercir tots els agents amb funcions de comandament: presidents, directors, caps de centre, coordinadors de plans o programes.

5.19 El treball en xarxa en el sector social és més necessari que mai. Si hi ha projectes que aconsellen una coordinació/ cooperació, cal contemplar-los sempre a través d'un conveni, amb els punts ben definits.

6. TREBALLEM PER UNA MISSIÓ AMB UN PLA D'ACCIÓ

Definim el nostre pla d'acció com una eina de treball per a poder desenvolupar la missió del servei encomanat, d'una manera coherent amb la nostra identitat i amb els diversos fonaments detallats en el model d'acció.

Els eixos o plans d'acció que dissenyem ens ajuden a vertebrar la nostra acció com un tot global del nostre SERVEI, **i fan que la missió sigui un enunciat concret**.

Malgrat l'ordre lògic seqüencial dels diversos plans d'acció, tots actuen de forma transversal i vertical, i al mateix temps interactuen entre ells.

El nostre pla d'acció està configurat en tres eixos o plans d'actuació: el primer, per desenvolupar la nostra missió de servei; l'altre, per la transmissió de la nostra missió transformadora; i el tercer, pel desenvolupament de les persones que treballen a Càritas i per la millora del fer.

6.1. Pla de formació i participació

Actua com a eina per al desenvolupament personal, espiritual i professional de les persones que treballen a Càritas. Condueix l'aprenentatge i la reflexió del ser i l'estar, promou el pensament i la reflexió en tots els àmbits de l'organització, orienta la gestió dels voluntaris i voluntàries i proposa i orienta noves formes de participació.

LINIES D'ACTUACIÓ DEL PLA DE DESENVOLUPAMENT

a) La formació

- ✓ Programació d'activitats formatives segons les necessitats.
- ✓ Creació d'espais de participació i reflexió per treballar el model d'acció, les temàtiques socials.
- ✓ Els processos d'aprenentatge, pels quals les persones adquireixen coneixements, tècniques i actituds a través de l'experiència, la reflexió i l'estudi .
- ✓ Formació personal: les motivacions, actituds, aptituds, sentit de la responsabilitat, etc.
- ✓ Formació institucional: Doctrina social de l'Església, espiritualitat de Càritas, documents,...

b) La participació

- ✓ **L'estandardització d'un model d'acompanyament** dels voluntaris adaptat als diferents àmbits i espais de participació.
- ✓ **Disseny i manteniment de la cartera de projectes de voluntariat:** cal definir tots els projectes de voluntariat, tant els actuals com els nous, amb objectius concrets amb els que es puguin identificar els diferents grups i tipus de voluntaris: d'acció i de gestió.

6.2 EL PLA DE COMUNICACIÓ I CONSCIENCIACIÓ

És l'instrument insubstituïble per assolir la nostra coherència missional i el canal per la transmissió de la nostra missió transformadora. Una bona comunicació positiva la nostra legitimitat i credibilitat.

Les funcions del pla són:

- Promoció–difusió de la nostra entitat i de la nostra activitat: donar a conèixer qui som i què fem, reforçant sobretot el nostre posicionament.
- Sensibilització per l'acció: mobilitzar per a la cooperació i el compromís.
- Conscienciar de les realitats actuals: crear opinió i consciència, transmissora i formadora de valors ètics.

- Vehicular la informació útil i necessària en tots els àmbits de l'organització.
- Desenvolupar la col·laboració social, com a forma de donar a conèixer a la societat que fem i com ho fem.

LÍNIES D'ACTUACIÓ DEL PLA DE COMUNICACIÓ I CONSCIENCIACIÓ

- La gestió de la informació:** Procés que implementa els mecanismes per obtenir, processar, conservar i distribuir tipus o part d'informació que té algun interès per a l'organització.
- Administració i producció:** per gestionar els recursos de comunicació, la producció i distribució de materials de comunicació.
- La difusió i promoció de la nostra entitat i de la nostra activitat:** perquè ens coneguin i es conegui el treball que anem fent, els valors que ens identifiquen.
- El pla de col·laboració social:** la relació amb socis, donants i entitats privades.
- La captació de voluntaris i recolzadors**
- La conscienciació:** per fomentar els principis bàsics de l'ètica de les persones, promoure els valors sòlids de la societat, la denúncia de determinades injustícies.
- La sensibilització:** per donar a conèixer una causa i que s'impliquin en aquesta.

6.3 El pla d'acció social

És el marc d'actuació en serveis i projectes d'intervenció social de la nostra Càritas. La funció del pla d'acció social és possibilitar la dimensió de l'acolliment i l'acompanyament; facilitar ajuda a les persones en situació de necessitat, dissenyar els projectes amb les seves tasques, crear i desenvolupar projectes adequats a les necessitats d'ara i harmonitzar l'acció social en tots els àmbits de l'organització amb el model d'acció comú.

LÍNIES D'ACTUACIÓ DEL PLA D'ACCIÓ SOCIAL

El procés de disseny del pla d'acció social és seqüencial: primer, Programa (àrees o

àmbits amb diversos objectius), i segon, Projecte (servei o actuació concreta).

- a) **Programa acollida:** pretén de promoure i dinamitzar el més prioritari i identificador de la nostra missió: ajudar els qui més ho necessiten. Aquest programa es concreta en quatre serveis diferents:
- **Creació i manteniment d'estructures estables d'acollida:** centres, punts d'atenció, pisos d'acollida transitòria, alberg de transeünts.
 - **Servei d'atencions** per a acollir les persones necessitades que s'adrecen a la parròquia cercant una ajuda als seus problemes. És un servei individual i grupal, és el començament d'un procés que té com a objectiu estar al costat de l'altre i acompanyar-lo.
 - **Suport familiar:** per a oferir suport i acompanyament a aquelles persones que ho necessiten d'una manera més propera i alliberadora.
 - **Servei d'ajudes socials:** per a proporcionar ajuda directa a determinades situacions de necessitats puntuals a persones que no disposen de recursos econòmics suficients per a afrontar-les i no estan en condicions d'aconseguir-los o rebre'ls d'altres fonts:
 - **Ajudes en espècie:** roba, mobiliari, aliments...
 - **Ajudes econòmiques per:** subministraments, lloguers, aliments, escolars, sanitàries, i altres d'excepcionals.
 - **Servei d'atenció a transeünts:** per atendre els sense sostre i transeünts, que acuden a les nostres parròquies demanant ajuda.
- b) **Programa laboral:** Acompanya els aturats en la millora de la seva ocupabilitat i en la recerca de feina, promovent actuacions d'itineraris com:
- L'acompanyament de persones de difícil o nul·la inserció en el món laboral normalitzat (atur estructural).
 - L'acompanyament de persones en situació d'atur i millora de la seva ocupabilitat.
- c) **Programa infància i joventut:** Acompanya els infants i joves en busca del seu futur, promou el desenvolupament educatiu i social dels infants i joves per mitjà de diversos serveis i projectes.
- d) **Programa persones grans:** Acompanya les persones grans que es troben desprotegides, que sofreixen una major dependència física i social.
- I. Acompanyament residencial o a domicili.
 - II. Suport ajudes de millora de la seva dependència.
- e) **Programa economia social:** promou iniciatives de caire econòmic en base als principis fonamentals del nostre model d'acció i és un bon catalitzador per a la transformació de la societat per mitjà d'un negoci que crea llocs de treball

remunerats i facilita la inserció.

6.4 Pla de desenvolupament i millora

Actua com a eina per al desenvolupament personal, espiritual i professional de les persones que treballen a Càritas, condueix l'anàlisi de la nostra realitat social i la reflexió sobre el què fem, com ho fem i com ho podem fer millor; promou l'aprofitament del coneixement amb les nostres actuacions (s'assumeix que el coneixement està en l'acció i al mateix temps l'acció aporta coneixement),

a) La gestió del procés de millora

Ha de ser un procés permanent, amb un mètode que ens faci realment formatius i no simples «avaluacions pràctiques». Aquest procés pressuposa passar periòdicament cada acció de les que tenim o de les que posem en marxa, per un procés de reflexió —acció il·luminada pels continguts del model d'acció—. Hem d'aprendre dels nostres errors i anticipar-nos al futur, entendre que la gestió no és una cosa estàtica i estar convençuts que emprendre és innovar.

Per a formular conclusions sobre allò que s'observa a escala de projecte, cal la concreció d'una metodologia d'avaluació com:

- ✓ **Establir un sistema de recollida** de la informació sobre l'activitat i els resultats obtinguts (pla d'informes).
- ✓ **Seguiment i control:** incorporant a la nostra quotidianitat la praxi habitual de recollida d'informació sobre el punt que es troben les nostres activitats.
- ✓ **Planificació i programació:** definir cap a on hem d'anar requereix un pla estratègic (llarg termini) i una metodologia en programació d'objectius i de tasques (curt termini).

b) Diagnosi del per què i per a què.

- ✓ **Diagnosi del nostre fer** (què fem i com ho fem) ens ajuda a no perdre'ns, a aconseguir els nostres objectius, a donar valor al que és important per a les persones, a ser coherents amb els nostres valors, a respondre millor si el que fem és la nostra raó de ser.
- ✓ **Avaluar un projecte** és el procés de treball pel qual s'analitza la informació que permet de valorar els aspectes que es consideren significatius, en especial els resultats que ha assolit i en quines condicions ho ha fet, així com treure'n aprenentatges pràctics per a la millora.

- ✓ **L'avaluació de l'impacte**, sobre la base d'una anàlisi sistemàtica ex-post, tracta de determinar la capacitat que tenen les idees potencialment bones per a solucionar els problemes socials. Quins canvis hem obtingut? En una avaluació d'impacte no tan sols volem saber si un problema millora o empitjora, també si la nostra intervenció hi ha tingut alguna cosa a veure.
- ✓ **Presa de decisions** sobre per on hem d'anar conduint els nostres esforços (Coordinadora, Consell diocesà, sessions de treball i reflexió), perquè veritablement actuem amb els valors de referència i anem a una cultura d'excel·lència.

c) Diagnosi de la realitat social

Ja que no es pot transformar el que no es coneix bé, Càritas ha d'aconseguir un diagnòstic màximament precís dels problemes socials de la nostra comunitat.

BIBLIOGRAFIA:

- JOSÉ LAGUNA, *Fer-se càrrec, carregar i encarregar-se de la realitat*, Quadern 172, de Cristianisme i Justícia, Barcelona 2011.
- CÀRITAS, *Les persones que treballem a Càritas*, Madrid, 2008
- CÀRITAS, *Model d'Acció Social*, Càritas, Madrid 2010.
- Mons. JOAN ENRIC VIVES, *Prioritats pastorals Diòcesi d'Urgell 2014-2018*, La Seu d'Urgell, 2014.